

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudkyň JUDr. Brigity Chrástilové a JUDr. Věry Šimůnkové v právní věci žalobce: **J. J.**, zastoupeného Mgr. Monikou Ipserovou, advokátkou, se sídlem Sladkovského 505, Pardubice, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované o odnětí částečného invalidního důchodu ze dne 16. 5. 2006, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka Pardubice, ze dne 14. 12. 2006, č. j. 52 Cad 56/2006 - 31,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovaná **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal včas kasační stížnost proti v záhlaví blíže označenému rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta jeho žaloba směřující proti rozhodnutí žalované ze dne 16. 5. 2006, č. X, jímž byl stěžovateli odňat částečný invalidní důchod z důvodu nesplnění základních podmínek nároku dle § 44 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“).

Krajský soud žalobu ve věci přezkoumání rozhodnutí žalované o odnětí částečného invalidního důchodu rozsudkem podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) zamítl jako nedůvodnou. V odůvodnění rozsudku soud uvedl, že žalovaná při vydání napadeného rozhodnutí vycházela v části určující procentuální ohodnocení míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti ze stěžovatelovy lékařské dokumentace, hlavně z posouzení zdravotního stavu posudkovým lékařem Okresní správy sociálního zabezpečení v Pardubicích (dále jen „OSSZ Pardubice“) ze dne 10. 4. 2006. Z lékařské dokumentace soud zjistil, že konečná míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stěžovatele činí 30 %, přičemž se nejedná o zdravotní postižení odpovídající příloze č. 3 vyhlášky

č. 284/1995 Sb., a ani se nejedná o zdravotní postižení odpovídající příloze č. 4 citované vyhlášky. Jelikož mezi účastníky byla sporná otázka posouzení míry poklesu soustavné výtěžné činnosti stěžovatele, soud si v souladu s § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění, vyžádal doplnění řízení posudkem vypracovaným Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „posudková komise“), jež došla na základě prostudování lékařské dokumentace stěžovatele k závěru, že se jedná o stav po operativním odstranění části meziobratlové ploténky L 3/4 a L 4/5 vlevo, s dobrým pooperačním výsledkem a toto rozhodující zdravotní postižení posudková komise hodnotila mírou poklesu soustavné výtěžné činnosti stěžovatele o 30 % a podřadila jej pod kapitolu XV, oddíl F, položku 3, písm. b), přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb. Podle dalšího revizního lékařského posudku vyhotoveného posudkovou komisí dne 8. 11. 2006 pod č. j. 2006/812 - PH uvedená míra poklesu soustavné výtěžné činnosti stěžovatele činila dokonce jen 20 %. Soud tedy na základě závěrů odborných lékařských posudků dospěl k závěru, že stěžovatel nebyl k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované plně invalidní podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění a nebyl ani částečně invalidní podle § 44 odst. 1 a 2 zákona o důchodovém pojištění, a proto žalobu proti rozhodnutí žalované ze dne 16. 5. 2006 o odnětí částečného invalidního důchodu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

Stěžovatel podal do zamítavého rozhodnutí krajského soudu včasnou kasační stížnost. Důvod podání kasační stížnosti spatřuje v nezákonnosti napadeného rozsudku spočívající v nesprávném posouzení právní otázky v předcházejícím řízení, jakož i ve vadě řízení spočívající v tom, že při zjišťování skutkové podstaty, z níž v napadeném rozhodnutí správní orgán vycházel, byl porušen zákon takovým způsobem, jež mohl ovlivnit zákonitost rozhodnutí. Stěžovatel namítl, že přestože byl jeho zdravotní stav posouzen posudkovým lékařem následně posudkovou komisí, nebyly opatřeny všechny potřebné podklady pro rozhodnutí v této věci, neboť nebyl ustanoven znalec k podání odborného znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, jímž by bylo zjištěno, zda stěžovatel byl k datu vydání napadeného rozhodnutí částečně invalidní a zda z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho schopnost soustavné výtěžné činnosti nejméně o 33 % nebo je schopen této činnosti pro zdravotní postižení jen za zcela mimořádných podmínek, či mu dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav značně ztěžuje životní podmínky. Stěžovatel je toho názoru, že skutkový stav věci na základě výše uvedeného nebyl zjištěn přesně a úplně, v důsledku čehož považuje napadené rozhodnutí za nezákonné, a proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil.

Žalovaná se k podané kasační stížnosti nevyjádřila.

Ze správního a soudního spisu byly pro posouzení věci zjištěny následující skutečnosti:

Rozhodnutím ze dne 16. 5. 2006, č. X, žalovaná stěžovateli odňala dle § 56 odst. 1 písm. a) zákona o důchodovém pojištění od 16. 6. 2006 částečný invalidní důchod. Vycházela přitom z posudku Okresní správy sociálního zabezpečení v Pardubicích ze dne 10. 4. 2006, v němž posudkový lékař dospěl k závěru, že se u stěžovatele jedná o stav po HLE 1998 s přetrvávajícími vertebrogenními obtížemi bez postižení svalového korsetu a jeho dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav odpovídá postižení uvedenému v kapitole XV, oddílu F, položce 3, písm. b), přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb., v platném znění, tj. 30 % míře poklesu schopnosti soustavné výtěžné činnosti. Stěžovatel byl shledán neschopným větší fyzické zátěže, zvedání a přenášení těžkých břemen rovněž nebylo doporučeno, jakož i práce ve vynucených polohách a nevyhovujících klimatických podmínkách. Dle závěru posudkového lékaře stěžovatel není již nadále částečně invalidní podle § 44 zákona o důchodovém pojištění, jelikož pokles schopnosti soustavné výtěžné činnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého stavu nedosahuje hodnoty ani 33 %, rovněž se nejedná o zdravotní postižení odpovídající příloze č. 3 vyhlášky č. 284/1995 Sb.,

v platném znění, umožňující soustavnou výtěžnou činnost jen za zcela mimořádných podmínek, ani se nejedná o zdravotní postižení odpovídající příloze č. 4 vyhlášky č. 284/1995 Sb.

O stěžovatelově žalobě proti rozhodnutí žalované o odnětí plného invalidního důchodu rozhodl krajský soud. Vycházel přitom jednak z lékařského posudku vypracovaného dne 2. 10. 2006 posudkovou komisí v Hradci Králové a jednak z revizního lékařského posudku vypracovaného dne 8. 11. 2006 posudkovou komisí v Praze, v nichž jsou podrobně uvedeny jednotlivé lékařské nálezy a učiněn shodný závěr, že k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované o odnětí částečného invalidního důchodu nebyl stěžovatel plně invalidní podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění a nebyl ani částečně invalidní podle § 44 odst. 1 nebo 2 citovaného zákona, zároveň bylo konstatováno, že se nejedná o schopnost vykonávat pro zdravotní postižení soustavnou výtěžnou činnost jen za zcela mimořádných podmínek.

Procentní míru poklesu schopnosti soustavné výtěžné činnosti, vzhledem ke stavu po operaci páteře, posudková komise hodnotila nejprve 30 %, přičemž v revizním posudku vypracovaném dne 8. 11. 2006 pouze 20 %. Komise shodně dospěly k závěru, že se u stěžovatele jedná o stav po operaci páteře před 8 roky s dobrým pooperačním výsledkem a jen zcela malým reziduálním výskytem nočních křečí levé dolní končetiny a prokázaným lehkým radikulárním syndromem L5/S1 vlevo.

Stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.) a tuto kasační stížnost podal včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.). V kasační stížnosti uplatňuje důvody, které podle svého obsahu představují námitky proti rozsahu a správnosti posouzení zdravotního postižení. Nesprávnost posouzení rozsahu zdravotního postižení, jímž stěžovatel trpěl ke dni vydání napadeného rozhodnutí žalované a v důsledku toho i nesprávné posouzení zákonných podmínek částečné invalidity podle § 44 odst. 1 nebo 2 zákona o důchodovém pojištění, může být vadou řízení před soudem ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. a pro tento důvod Nejvyšší správní soud shledává kasační stížnost přípustnou.

Nejvyšší správní soud za této situace napadený rozsudek krajského soudu v mezích řádně uplatněných kasačních důvodů a v rozsahu kasační stížnosti podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. přezkoumal, přitom dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

K námitce stěžovatele týkající se nesprávného posouzení jeho zdravotního stavu a tedy i podmínek nároku na částečný invalidní důchod Nejvyšší správní soud nejprve obecně uvádí následující. Posouzení zdravotního stavu a souvisejícího zbytkového pracovního potenciálu je věcí odborně medicínskou; soud k ní nemá potřebné odborné znalosti, a proto se vždy obrací k osobám, jímž tyto znalosti svědčí, aby se o těchto otázkách vyslovily. Soud pak hodnotí veškeré důkazy v řízení takto získané. V řízení, které je přezkumným řízením vůči rozhodnutí žalované, soud opatřuje posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v souladu s pokynem § 4 odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Pro rozhodnutí soudu tak má zcela zásadní význam právě závěr vyslovený v posudku odborné lékařské komise. Z toho důvodu musí z posudku vyplývat, že komise zasedala v řádném složení dle § 3 vyhlášky č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení, dále ve smyslu § 3 odst. 8 ve spojení s § 1 odst. 2 této vyhlášky musí z posudku vyplývat, zda a jak přihlédla komise při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti k výsledkům vlastního šetření, zda a jak vycházela z lékařských zpráv a posudků vypracovaných odbornými lékaři o zdravotním stavu posuzované. Posudek musí konečně obsahovat posudkový závěr, ze kterého vyplývá posouzení jednak zdravotního stavu posuzovaného, v případě dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu i zdravotní postižení, které je jeho příčinou (§ 6 odst. 3 vyhlášky č. 284/1995 Sb.), a jednak míru poklesu schopnosti jeho soustavné výtěžné činnosti.

Posudek, který zcela splňuje požadavek celistvosti, úplnosti a přesvědčivosti, bývá zpravidla důkazem stěžejním. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá pak v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především pak s těmi, které namítá účastník soudního řízení uplatňující nárok na důchod podmíněný dlouhodobým nepříznivým zdravotním stavem, jakož i v tom, zda podaný posudek obsahuje náležité odůvodnění posudkového závěru tak, aby byl tento závěr přesvědčivý pro soud, který nemá ani nemůže mít odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity (ať plně či částečně) závisí především. Důležitým pravidlem, které nutno zvláště zdůraznit, je ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s., jež stanoví, že při přezkoumání rozhodnutí soud vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. To znamená, že posudková komise ministerstva musí ozřejmit své závěry právě ve vztahu k období, kdy bylo vydáno rozhodnutí o odnětí částečného invalidního důchodu.

Krajský soud v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích, si v řízení o žalobě proti rozhodnutí o odnětí částečného invalidního důchodu stěžovateli opatřil (§ 4 odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení) lékařský posudek vypracovaný posudkovou komisí. Posudek byl vypracován dne 2. 10. 2006; stěžovatel byl jednání posudkové komise přítomen a ústně seznámen s posudkovým závěrem. Podle posudkového hodnocení šlo u stěžovatele o stav po operativním odstranění části meziobratlové ploténky L 3/4 a L 4/5 vlevo s dobrým pooperačním výsledkem, jež byl shledán příčinou stěžovatelova dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Procentní míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti komise stanovila podle kapitoly XV, oddíl F, položka 3, písm. b), přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb., ve znění platném v době vydání napadeného rozhodnutí na 30 %. Pro užití § 6 odst. 4 citované vyhlášky posudková komise nezjistila další posudkově významné skutečnosti. Zdravotní stav k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované neodpovídal postižením uvedeným v příloze č. 3 a č. 4 citované vyhlášky.

Přípisem ze dne 4. 10. 2006, jež byl krajskému soudu osobně doručen téhož dne, stěžovatel vyjádřil nesouhlas s lékařským posudkem vypracovaným dne 2. 10. 2006 a žádal o vypracování srovnávacího znaleckého posudku jinou posudkovou komisí. Na základě této žádosti krajský soud vydal dne 9. 10. 2006 usnesení, č. j. 52 Cad 56/2006 - 19, v němž uložil Posudkové komisi Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, se sídlem v Praze, aby ve lhůtě 3 měsíců od doručení tohoto usnesení vypracovala a předložila soudu revizní posudek zdravotního stavu stěžovatele. Revizní posudek byl vyhotoven dne 8. 11. 2006, přičemž stěžovatel byl jednání přítomen a s posudkovým závěrem ústně seznámen. Posudková komise v revizním posudku konstatovala totožné lékařské závěry jako posudkový lékař OSSZ Pardubice, jakož i posudková komise v posudku ze dne 2. 10. 2006 s tím rozdílem, že stěžovatelův zdravotní stav hodnotila podle kapitoly XV, oddílu F, položky 3, pod **písm. a)** přílohy č. 2 k vyhlášce 284/1995 Sb., 20 % mírou poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti, jelikož dle názoru revizní posudkové komise nejde o často recidivující nebo dlouho trvající projevy nervového a svalového dráždění, insuficienci svalového korzetu, ani o snížení celkové výkonnosti organismu (jak uvedeno pod písm. b/ v posudku ze dne 2. 10. 2006, jež aplikovala posudková komise v Hradci Králové). Z posudkových závěrů uvedených posudků jednoznačně vyplývá, že stěžovatel nebyl k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované o odnětí částečného invalidního důchodu plně invalidní podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění a nebyl ani částečně invalidní podle § 44 odst. 1 nebo 2 citovaného zákona. Uvedené posudky byly projednány v řízení před krajským soudem dne 14. 12. 2006, jemuž stěžovatel nebyl přítomen.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že posudkové zhodnocení stěžovatelova zdravotního stavu bylo provedeno na základě prostudování jeho kompletní spisové a zdravotní dokumentace, jež tvoří součást spisu, protože je zdejší soud toho názoru, že posudkový lékař Okresní správy sociálního zabezpečení v Pardubicích, jakož i lékaři posudkové komise, ve svých posudcích neopomenuli zohlednit žádné ze zdravotních potíží způsobených stavem po operativním odstranění části meziobratlové ploténky. Z hlediska výše naznačených požadavků na úplnost a přesvědčivost odborného lékařského posudku, se tedy posudková komise v revizním posudku ze dne 8. 11. 2006 podle Nejvyššího správního soudu dostatečně obsáhle vyjádřila a své lékařské závěry přesvědčivě odůvodnila. Ve vztahu ke stěžovatelově kasační námitce spočívající v požadavku vyhotovení odborného znaleckého posudku z oboru zdravotnictví Nejvyšší správní soud uvádí, že krajský soud si v řízení o přezkoumání napadeného rozhodnutí žalované vyžádal v souladu s § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., posouzení zdravotního stavu stěžovatele prostřednictvím Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí, přičemž přestože obsah tohoto posudku vyhotoveného dne 2. 10. 2006 nevzbuzuje pochybnosti o své úplnosti a správnosti, krajský soud vyhověl žádosti stěžovatele o vyhotovení revizního posudku, ač mu zákon tuto povinnost neukládá. Vzhledem k tomu, že jak v posudku ze dne 2. 10. 2006 tak i v posudku ze dne 8. 11. 2006 je konstatováno, že stěžovatelův nepříznivý zdravotní stav po operativním odstranění části meziobratlové ploténky nedosahuje míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti alespoň 33 %, přičemž lékařské závěry se v otázce hodnocení stěžovatelova zdravotního stavu zásadně neliší, pro doplnění dokazování ustanovením soudního znalce z oboru zdravotnictví není dán důvod (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2003, č. j. 5 Ads 22/2003 - 48, dostupný na www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud neshledal v postupu krajského soudu žádnou vadu řízení, která by mohla mít vliv na zákonnost jeho rozhodnutí a vzhledem k výše uvedeným závěrům posudkových komisí, které posoudily míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stěžovatele pod hranici nutnou pro přiznání částečné invalidity dle § 44 odst. 1 nebo 2 zákona o důchodovém pojištění, dospěl zdejší soud k závěru, že ani řízení před správním orgánem netrpělo vadami, jež by měly za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé.

Kasační stížnost byla proto jako nedůvodná zamítnuta (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1, 2 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů řízení nepřísluší. Žalované, ač byla v řízení úspěšná, takové právo ze zákona nenáleží.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. května 2008

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu